

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.

Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (insertate) vsprejemam upravništvo (in ekspediteja) v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 250.

V Ljubljani, v sredo 31. oktobra 1894.

Letnik XXII.

Vabilo na naročbo.

Si novembrom pričinja se nova naročba, na katero uljudno vabimo p. n. občinstvo.

„SLOVENEK“

velja za ljubljanske naročnike v administraciji:

Vse leto 12 gld. | Četrt leta 3 gld.
Pol leta 6 „ | Jeden mesec 1 „

Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. na mesec.

Po pošti velja predplačan:

Vse leto 15 gld. | Četrt leta 4 gl. — kr.
Pol leta 8 „ | Jeden mesec 1 „ 40 „

Upravništvo „Slovenca“.

„Danica“.

(Govoril na osnovalnem shodu akademičnega društva „Danice“ g. F. Pavletič.)

Vtalesilo se je naposled v določeni obliki, kar je v bolj zračni — že dolgo bilo predmet upanja od ene, nezaupanja od druge strani — slovensko katoliško akademiško društvo „Danica“ je dejstvo!

„Danica“ je dejstvo, in slovenski rojaki v obče slovenski in slovanski dijaki posebej, imajo pravico vprašati o ti priliki še enkrat in odločno: Kaj je „Danica“ in kaj hoče?

Na odločno vprašanje odločen odgovor.

Nobena skrivna težnja, ampak bratska ljubezen nas je vodila, ko smo povabili na svoj vstanovni zbor zastopnike slovenskega občinstva in slovenskega dijaštva. Bratska ljubezen nas je pri tem vodila in pošteno prepričanje, da se ni bati luči idejam, ka-

tere hočemo po svojih skromnih močeh zastopati. Povabili smo Vas bratje Slovenci, bratje Slovani, da vsi čujete najprej, v čem se od Vas razločujemo, potem, v čem smo z Vami edini. Za svojo osebo namreč nimam tako srečnega upanja, da boste vsi pritrdili vsem nazorom, katere bom danes na kratko razvil. To upanje pa imam in ne dam si ga z lahka vzeti, da boste vsi o nas sodili, kakor mi o Vas sodimo — po svoji vesti sicer, ali v bratski ljubezni.

I. „Danica“ je katoliško društvo.

Slovenci smo vsi katoličani. Zdelo bi se torej marsikateremu nepotrebno, še posebej izraziti, kar je samo ob sebi umevno. Ime našega društva vam kaže, da mi drugače mislimo: nam se zdi potrebno izrecno povdarjati, da smo katoličani. Te potrebe si pa nismo umetno vstvarili, tudi je nismo dolgo in skrbno in farizejsko iskali po skrivnih kotih — javno nam je nasproti prišla, in videči jo sodili smo, da je velika, nujna, z apovedujoča.

V srednjem veku — ne vstrašite se, gospodje, jaz nisem brezpogojni laudator temporis acti — v srednjem veku bi pridevek „katoliško“ v imenu dijaškega društva res bil malo neslan. Ali srednji vek je minil, nastopil je novi vek in ta je poklonil človeštvu darov kaj različne vrednosti. Kakor je prišlo, ali pa morda v neki logični verstvi spravil je v veljavo: Lutra, Volterja, Kanta, Hegelja, Spencerja, Renana in kakor je svoje dni oni skeptik in krivični sodnik v Judeji vprašal: kaj je resnica? — vprašujejo dandanašnji spet tisočeri: kaj je resnica?

Vsi imenovani možje in legija drugih je odgovarjalo na to vprašanje, vsaki po svoje, jeden drugemu nasprotujoč, jeden drugega pobijajoč. Edini

so bili brezpogojno samo v trditvi: Katoliški nauk ni resnica! Ta trditev slišala se je sicer tudi v prejšnjih stoletjih, celo v srednjem veku, ali tako splošna, tako mnogolična, tako strastna ni bila prej nikdar. Več ko tristo let jo je poslušalo olikano človeštvo; prišla se ga je naposled, in duh zanikanja nasproti razodeti resnici in nasproti katoliški cerkvi začel je z majhnimi izjemami vladati v zasebnem in javnem življenju.

Toliko sicer novodobni reformatorji in filozofi niso dosegli, da bi človeštvo v celoti bili izneverili katoliški cerkvi, veri v Boga in posmrtno življenje, tudi je še primerno majhno število onih, ki bi odločno in javno odklanjali od sebe ime kristijana, ime katoličana — ali toliko so pa dosegli, da je velika večina modernega razumnštva krščanska, katoliška belj po imenu, kakor po mišljenju in življenju.

Nam se tako polovičarstvo ne zdi dostojno moškega značaja. Aut-aut! Indiferentizem in neodločnost v teh najvažnejših vprašanjih človeštva imamo za veliko lahkomišelnost, kajti od njihove rešitve je odvisna usoda posameznega človeka in celih narodov.

Mi smo se že odločili. „Danica“ je in hoče ostati katoliško društvo, ne samo v tem pomenu, da mej njenimi člani ni nobenega luteranca, žida ali mohamedana, ampak v tem pomenu, da mej njenimi člani ni nobenega, ki bi se ne upal, kaderkoli je treba, javno in odločno spovedati: Jaz sem veren sin svete matere katoliške cerkve!

Tega menjenja namreč nismo, da je vera potrebna samo prostakom, da ne zgube spoštovanja pred olikanci, delavcem, da se mirno dajo izkoristi svojim gospodarjem, podložnikom, da se s

LISTEK

Spomini na dan vseh mrtvih.

Nekoliko sličic; spisal Janko Barle.

Oj jesen, ti dolgočasna jesen, kako si mi otožna! V spomladi priklje na dan na milijone dehtelih cvetov, brezbroj zelenih travic, stotisoč svežih peresec; po letu smeje se vse v zlatih solnčnih žarkih, vse diha mlado življenje; še celo zima očara nas s svojimi lepotami, prekrije polje in log z lesketajočimi snežnimi biseri, le jesen, jesen, ti vlivaš človeku žalost v srce. Res nam podajaš dovolj darov in pridelkov, vendar kaj moram jaz za to, da mi le nisi vesela. Solnčice pojema, cvetje gine in mrzel veter kakor mrtvaški dih siplje iz dreves porumenela peresca — list za listom. Vse mrtvo, vse tiho, zamrla je jesen v gozdu, zamrlo življenje v naravi. Oj jesen, jesen, kako si otožna!

Kaj je čudno, da se v jeseni spomnim bolj živo onih, kateri so poveneli kot peresca na drevesu, kateri so legli v hladni grob? Kaj je čudno, da nam v jeseni, ko je zamrlo vse cvetje, bolj in bolj štrle nasproti nebrojni križi in nagrobni spomeniki, saj ni več zelenja, katero se je vspenjalo ob njih in nas spominjalo milih pokojnikov? Vzbuja se nam vedno bolj mili poznanec, katerih ni več med nami, vzbuja se spomin na nje, a ko pride naposled vseh mrtvih dan, ne zaplaka samo vsa narava, nego zaplakamo

tudi mi, kateri smo ostali za njimi. Kdo ga nima, s katerim ga ne bi vezalo sorodništvo, ljubezen in prijateljstvo med onimi, kateri počivajo pod onimi spomeniki? A če kdaj, to se ga spomni izvestno onega jesenskega dneva, ko obhaja ves svet spomin pokojnikom — na vseh mrtvih dan.

Leto za letom, kako hitro mineva! A vsako leto pobere nam tudi več ali manj dragih oseb, dokler se jim naposled ne pridružimo tudi mi. Moram priznati, da je bilo preteklo leto za mene posebno nesrečno, več milih pozancev, kot katerega leta poprej, pobrala mi je tega leta neizprosljiva smrt. Vseh mrtvih dan bo tu. Kako rad bi jim grob okrasil z zadnjimi jesenskimi cveticami, kako rad bi jim prižgal ondi svitlo lučko, ali kaj, ker so daleč od mene. Ta spi smrtno spanje na priprostem vaškem pokopališču, oni na mestnem, tukaj štrle kvisko priprosti leseni križi, ondi kameniti spomeniki, kaj za to, vsi so mi mili in dragi, dasi so daleč od mene. Vsi so našli kraj miru, kjer poneha vsako sovraštvo, kjer se konča vsako trpljenje, kjer se poleže vsaka strast. Saj telo res leži v oni črni zemlji, ali njih duše, nadejamo se, veselje se že gori nad nami. Spominjam se jih često, a te le vrstice naj jim bodojo venček na njihov grob na spominski dan — vseh mrtvih dan.

Bila sta mi prijatelja oba, on in cna. Zgovorjeno je bilo, da ju bodem celo jaz poročil. Seveda,

ko pride oni čas, tedaj je pač preveč skrbi in opravil, da bi se človek spomnil takove malenkosti, pa tudi daleč je bilo, zato sem jaz že po slovesnosti dobil poročno karto. Nič zato. Zelel sem jima vse dobro v zakonu, kar se je tudi zgodilo. Poštena srca se lahko združijo.

Čez dolgo časa pograbil sem zopet potni les v roko, da obiščem stare znance. O jej, to je veselja, ko se zopet snidejo stari prijatelji in se obudé spomini na nekdanje lepe dni. Obiskal sem tudi mladi poročeni parček. Človeku tako godi, če vidiš, da si kje dobro prišel, a opazi se tudi to lahko. Najedenkrat vzroji vsa hiša in čujejo se veseli vzkliki: „O jej, Janko je tu, Janko je tu. Prav, da si prišel, dolgo te že ni bilo. Iznenadil si nas, to je prav!“ — Kdo ne bi prisedel k starim prijateljem?

Prva vprašanja so bila kmalu poravnana. Pri-povedovali smo si to in ono, vince se je v kozarcih isknilo, a veselje je bilo še večje, ko je stopila mlada soproga v postransko sobo in prinesla iz nje malega, zlatolasega pospančka.

„Oho, čegavo je pa to?“ vprašam smejoč so.

„Božje in pa najino,“ odgovoril mi je prijatelj.

„Vendar ni še to vse, še jeden manji je ondi!“

„Blagoslova dosti!“ dejal sem.

Mali sedel je v naročje očetu in malo boječe gledal mene nepoznanega gosta, a mati je šla pa še po drugega v sobico.

„Revše ubogo, nič kaj zdravo ni,“ dejala je, ko

silo ne upró državni oblasti — temuč prepričani smo, da je vera potrebna vsem brez razlike, ker njene resnice so absolutne resnice, njene zapovedi absolutne zapovedi.

Verske resnice so absolutne resnice, in zunaj njih išče človeški rod zastoj rešitve. Nobena filozofija še ni mogla zadovoljiti človeškega razuma, in vtešiti človeškega srca: nerešena je ostala uganka človeškega življenja, dokler niso v temo, ki nas obdaja, prisijali žarki božjega razodetja.

Zato bo „Danica“ v svojih članih gojila versko mišljenje in življenje. Omahljive v verskem prepričanju bo krepila, boječe hrabrila — toda — in to bi rad zaklical glasno, da bi me slišali vsi slovenski dijaki — hinavcem ne bo potuhe dajala! Še enkrat, da ostane pribito za vselej: „Danica“ hoče biti najprej društvo poštenih ljudi, za kakovice ne bo prostora v nji! Odločno torej zavračamo sumničenje, da je „Danica“ namen pospeševati gmotne koristi svojih članov. „Danica“ ni in ne bo podporno društvo. „Danica“ ni in ne bo zavod za preskrbljevanje kameleonov, „Danica“ ni in ne bo firma za barantanje z neznačajnostjo.

Kakor pa je vera najdražji zaklad, katerega je milost božja podelila posameznemu človeku, tako se nam zdi tudi najdražji zaklad podeljen narodu v celoti.

Zgodovina uči, da je moč in sreča narodov ozko zvezana z njihovim verskim in нравnim življenjem. Kjer propada vera in нравnost, tam propade kmalu tudi vse javno življenje. Zato se nam zdi eminentno narodno in zaslužno delo ono, kateremu je namen v ljudstvu krepiti versko mišljenje, škodljivo pa tudi v narodnem oziru vsako početje, ki utegne ta verski čut slabiti. Člani „Danice“ so poklicani, pozneje vsaki v svojem stanu delovati v javnosti; poklicani so služiti Bogu, poklicani so pa tudi služiti narodu. To-le poslednjo nalogo bodo najbolje spolnili, ako si za podlogo vsega svojega delovanja izvolijo katoliško idejo, ki je v kaosu modernih naziranj jedina zanesljiva voditeljica in, kar je zlasti za nas Slovence še posebnega pomena, zatiranim jedina zanesljiva zaščitnica.

Torej: Sursum corda!

II. „Danica“ je akademiško društvo.

Osnovana je za akademike, t. j. za dijake visokih šol. Svojim članom bo torej „Danica“ skušala vcepiti zavest časti, ki jo živjajo s tem, da so pred mnogimi drugimi izbrani udeležiti se najvišje omike, katero ponujajo naši javni učni zavodi, pa skušala bo tudi v njih buditi zavest dolžnosti, ki so s to častjo združene. Akademiška mladina je ponos naroda, ali ob enem njegovo upanje. Vanjo se ozira naša mila domovina, od nje pričakuje rešitve iz nadlog, katere jo obsipljajo od vseh strani. Poklicani smo torej vsi, da postanemo, vsaki v svojem delokrogu svojemu rodu buditelji, učitelji, voditelji. Dal Bog, da nas ta misel nikdar ne zapusti, dal Bog,

da ta misel prešine vse naše teženja, vse naše delovanje.

Veda je moč, in ljubezen do znanosti v svojih članih krepiti bo vedna skrb „Danice“. Razum strokovnih znanostij pa, katerim se vsaki po svojem poklici mora posvetiti, opozarjala bo „Danica“ svoje člane zlasti na ono znanost, ki je v naši dobi zadobila nepregledno važnost, jaz menim sociologijo. Socijalno vprašanje je že pri vseh omikanih narodih pereče vprašanje, za nas Slovence pa je še mnogo važnije, mnogo težje ko za druge, ker se mi zdi tesno spojeno z drugim vprašanjem, katero so srečnejši narodi že rešili, namreč z narodnim vprašanjem. Jaz mislim, da pri nas ne gre ločiti teh dveh vprašanj, ampak da moramo skušati rešiti obe vsopredno, eno z ozirom na drugo. Samo gmotno krepak narod si bo mogel ohraniti svojo individualnost nasproti mogočnim sosedom, in v boju za narodni obstanek bo neobhodno potrebno, da zamahnemo enkrat na krivičnega političnega, drugokrat na škodljivega gmotnega nasprotnika.

Omenil sem prej akademiško čast, in ne morem si kaj, da ne bi mimogrede — sine ira et studio — spregovoril o čudnih nazorih, ki so se v tem pogledu zadnji čas pojavili v enem delu slovenskega dijaštva. Tuja krščanskemu in slovenskemu duhu nasprotna je misel, da jo osebna, oziroma akademiška čast stvar, katero more vsaki pobalin po svoji volji oskruniti, in ravno tako protivna krščanstvu in slovanstvu se mi zdi druga ž njo spojena misel o tako zvanem častnem zadoščenju. Na tako šibkih nogah, mislim, bi akademiška čast ne smela stati, in otročja, da ne rabim hujšega izraza, zdi se mi tudi argumentacija, ki se javlja v tistem častnem zadoščenju in ki se glasi v navadni govor prevedena: Ti si me razžalil — naklesti me še zraven, če moreš, pa bo moja čast rešena!

III. „Danica“ je slovensko društvo.

„Dulce in fundo“, pravim jaz pri zadnji točki svojega govora, ki sem do sedaj razpravljaval o predmetih, o katerih imamo mi svoje posebne nazore in ki sem sedaj dospel do predmeta, o katerem se mi zdi prijateljsko sporazumljenje in skupno delovanje z drugimi našimi rojaki najlažje. „Dulce in fundo“ pravim jaz — „Venenum in cauda!“ bi utegnil zaklicati kedo iz nasprotnega taborja. „Venenum in cauda: kaj boste klerikaleci govorili o narodnostni ideji, ki Vam ostane knjiga sedemkrat zapečatená; Vi ste po svojem bistvu mejnarodni, nikar torej ljudi ne begajte s frazami!“ — Počasi, prijatelj! Kar mislim povedati, ni fraza: le v oko mi poglej, in na njem, upam, spoznaš, da rodoljubna beseda, katero usta govore, se je porodila v sreči, ki morda za svoj narod gorkeje bije od Tvojega.

Tisto Ti priznavam: ideje absolutne narodnosti ne razumem. Absoluten, mislim,

je Bog sam; narodnost je od Boga, pa Bog ni. Kakor more in mora vse stvarjenje voditi k Bogu, tako more in mora tudi narodnost voditi k njemu, kateremu se klanja vesoljstvo: Tu solus Dominus, Tu solus altissimus! Tebi, moj napredni prijatelj, je narodnost namen, meni je sredstvo; v tem se razločujeva. Glede na vse drugo pa le mirno roko podaj klerikalec Daničarju! „Danica“ je slovensko društvo in temu svojemu pridevku ne bo nikdar delala sramote!

„Danica“ bo skrbno kakor kateresibodi drugo narodno društvo gojila v svojih članih zavest, da so udje velike slovanske družine, da so sinovi milega slovenskega naroda, da se temu narodu ne smejo nikjer in nikdar izneveriti, da so dolžni ta svoj rod toliko bolj ljubiti, kolikor je od drugih manj srečen in manj čislán. Rodoljubja jih bo učila, takega namreč, ki za narod rado govori, še rajše deluje, rado nabira, še rajše daruje, rado slavi, še rajše posnema. „Danica“ bo tudi na to delala, da svojim članom vcepi pravega narodnega ponosa, ki naj se kaže, ne v kratkovidnem preziranju tujih vrlin, ampak v tem, da nas nič tako ne veseli, kakor dobro in slavno dejanje, nič tako ne vžali, kakor podlo in nizko dejanje — združeno s slovenskim imenom!

„Danica“ bo narodna, in Vi drugi bratje Slovenci, bratje Slovani, ki ne stojite na naši strani, pojte in povedite brez skrbi svojim tovarišem: „Daničarji“ ne bodo nikdar janičarji!

Ti pa, „Danica“, postani mi in ostani mi taka, kakeršno te danes v duhu gledam: lepa, čista, neomadeževana! Bodi v resnici danica našemu ubogemu narodu, zvezda, v katero se bo zaupno obračal, dokler tudi njemu ne nspoči dan, dokler tudi nanj ne posije solnce sreče!

Državni zbor.

Dunaj, 30. oktobra.

Dogodki v Istri

so bili tudi včeraj predmet nove interpelacije, katero je poslanec Klun s svojimi tovariši izročil poslanski zbornici in ki se glasi:

Interpelacija poslanca Kluna in tovarišev do ministra notranjih zadev markeza Bacquehema.

Od visoke vlade dné 27. t. m. v odgovoru na našo interpelacijo izrečena nada, da se bode primorsko prebivalstvo po dogodkih v Piranu zdržalo novih izgredov, se ni vresničila, ker se iz Koprá poročajo nove demonstracije, pri katerih so vladni organi razodevali enako popustljivost, kakor v Piranu. V noči med 23. in 24. t. m. napravili so na trgu Brolo, na malem trgu Derin in na drugih krajih mest s črnimi oljnatimi barvami in pol metra visokimi črkami, ki so bile daleč videti, na hišah naslednje pravopisno nekoliko pomanjkljive napise: Non voliamo tabelle croate! — Non voliamo croati! — Fora i croati! W. l' Italia! — W. Umberto!

se je vrnila, in pogladila po čelu malo blede detišče. „Koliko trpi, vedno ga nekaj vije in grize.“

Res se mi je smilil maliček, prav slab je bil, vendar sem si mislil, tako je pri malih otrocih navada, bode že okreval.

Ostal sem pri prijatelju dva dni. Kaj ne bi, toliko smo si imela pripovedovati, saj se nisva dolgo videla. Zabaval sem se izvrstno, vendar je bila v hiši skrb, onemu malemu je bilo vedno huje. Ihtel je tiho, blede vedno bolj in večasih ga je tako pograbilo, da je bil kar mrliču podoben. Mati je plakala, tudi nam ga je bilo milo, ker je toliko trpel. Hvala Bogu, drugega dne mu je trpljenje ponehalo, gorela mu je mrtvaška svečica. —

Mlada mati je plakala in tožila za svojim mljenčkom, in kaj ne bi, saj je bil to prvi oblaček, kateri jej je zakril solnce sreče. Mati je mati in mi težko pojмимо njene bolečine in žalosti. Tudi meni ga je bilo žal, ali bolj takrat, ko sem ga videl, kako se je previjal od bolečin in trpel, dasi je bil še tako nedolžen in brez greha. Tedaj pa, ko sem ga videl v belem oblačilu, s križcem v malih prstičih, v sredi zelenja in dišečih cvetic, ko so mu goreče sveče po blede licu razlivale neko angeljsko svetlobo, tedaj sem ga blagroval in veselil se njegovi sreči. Koliko skušnjav, koliko zlobe, koliko trpljenja bi ga čakalo v tej solzni dolini! On je vsemu temu ušel v beli srajčici krstne milosti in nedolžnosti. Blagor si ga njemu! —

Uverjen sem, da je danes tudi njegov grbek okrašen. Vidim ondi svoja znanca, — žalostna se ga spominjata. Nikar ne žalujta, majhen angelček moli še v nebesih za vajino srečo! — —

Brdek mladenič je bil. Prvikrat sem ga upoznal takrat, ko sem prišel v Zagreb, da me sprejmejo v semenišče. To nas je bilo kakovih šestdeset mladih junakov iz vseh kotov in strani. Vsi nismo mogli biti sprejeti, le polovica, zatorej smo s strahom pričakovali na hodniku pred ravnateljstvom vrati odločilne besede. Po štiri so nas puščali notri. Najpreje nam je zdravnik, usmiljeni brat, zdaj tudi že pokojni Slovak dr. Kulper, pretipal prsa, poslušal, kako dihamo, in nam podal evangelje, da preberemo nekoliko stavkov, da se uveri, kakov glas imamo. Dobro se še spominjam, kako „korajžno“ sem prečital: „U ono vrijeme reče Isus učenicom svojim“ itd. Potem hajdi v drugo sobo pred izpraševalno poverenstvo. Bil je tu pokojni škof Gašparič in več gospóde z rudečimi pasi, tako, da je človeku kar poguma zmanjkalo in je s strahom odgovarjal na ona vprašanja.

Vendar se je vse nekako dobro dovršilo. Sprejeta sva bila on in jaz. Bil mi je tako nekako povšeči, visok je bil, rudečih lic in oni klobuk s širokimi krajevci namestil si je malo po strani. Postala sva skoraj dobra znanca, dasi je bil on doli iz ravne Slavonije, a jaz iz gorenjih krajev. Pohitela

sva oba veselo na počitnice, saj se nam je bilo zopet čez dva meseca sestati v zagrebškem semenišču.

Nu, onih počitnic bil bi jaz skoraj s svetom obračunal. Pograbila me je nekakova huda vročinska bolezen, katere sem se komaj otresel. Lase sem zgubil, noge so se mi šibile, lice mi je upalo in obledele, a za nameček prišla me je še mrzlica, katera me je držala več kot pol leta. Ko sem prišel v jeseni v zagrebško semenišče, mislili so vsi, da bodem skoraj ta svet zamenil z drugim, vendar sem se nekako zlizal. Kdo bi si mislil, jaz, tako onemogel, še danes gazim travo po tem božjem svetu, a od onih zdravih mladeničev poslovalo se je v šestih letih šest izmed nas in se preselilo v boljšo domovino.

Z onim mojim znancem bila sva skoraj najboljša prijatelja. Bil mi je tako nekako kot starejši brat in svetoval mi je v marsičem. Čudil sem se mu zeló, ko mi je začel, tako brdek in rudečeličen, kakor je bil, tožiti, da ga prsa bole. Prehladil se je še v četrti šoli, ko se je vozil o Božiču domov na počitnice in od tedaj ni bil več zdrav, dasi ne bi nikdo po njegovi zunajnosti sodil, da je bolan. Dve leti je nekako preстал v semenišču, ali tretjega je že moral domov, da doma okreva. Obiskal sem ga tistih počitnic doli na njegovem domu v bogati slavonski hiši, ne daleč od savske obale in bosenske meje, kjer vzdiguje bosenska Motajica ponosno svoje gozdnate vrhove nebu pod oblake. Bivanje v nje-

Preveč seveda ne smemo pričakovati. Katoliška stranka tudi sedaj nima posebne podpore pričakovati, temveč vsak uspeh jej bode treba priboriti. Če bode jedina, je pa že toliko močna, da bode novi kancelar ž njo računati moral.

Volitve v provincijalne zastope v Belgiji so za liberalce nekoliko ugodneje izpale, nego volitve za zbornico, ali vendar so mnogo zgubili. V šestih pokrajinah zmagali so katoliki, v treh pa liberalci: Popolnoma bode se pa razmerje pokazalo še le pri ožjih volitvah. Marsikaj je odvisno od kompromisov, ki se bodo sklenili med raznimi strankami. Že pri prvih volitvah so katoliki v nekaterih krajih podpirali zmernejše liberalce proti socializmom, seveda le ondu, kjer niso sami imeli upanja, da dosežejo kak uspeh. Pri ožjih volitvah bodo pa po nekaterih krajih tudi liberalci podpirali katolike proti socializmom. Sicer so pa tudi te volitve pokazale, da liberalizem v Belgiji propada.

Razgled po slovanskem svetu.

Instalacija vseučilišnega rektorja.

Iz Zagreba, 26. oktobra.

19. oktobra se je obavila po starej navadi na svečan način instalacija novega rektorja na hrvatskem vseučilišču v Zagrebu. Ta svečani čin privabi vsako leto mnogo odličnega občinstva v saborsko dvorano, pa tako je bilo tudi letos. Sam nadškof dr. Posilović je počastil naše vseučilišče s svojo prisotnostjo; visoko vlado pa je zastopal odsečni svetnik Malin in deželni šolski nadzornik Meiksner.

Točno ob 6. uri zvečer pride dosedanji rektor magnifikus prof. dr. Vincenc Dvořak s profesorskim zborom v dvorano ter se poda pozdravivši prisrčno prisotnega nadškofa, na govornico ter izvesti ob kratkem letno sporočilo.

Hrvatsko vseučilišče slavi letos, pravi rektor, dvajsetletnico svojega obstanka, a vpliv njegovega delovanja opazuje se v vseh strokah kulturnega življenja hrvatskega naroda. Sicer manjka še vseučilišču četerta fakulteta, ali se moremo nadjeti, da se kmalu odpre, kajti visoka vlada je v to svrhu postavila letos v proračun znatno svoto 300 000 gld. Tudi to je napredek, da so se neke nove stolice osnovala na juridičnej in filozofičnej fakulteti in da se bodo mogli doktorji promovirati tudi na hrvatskem vseučilišču „sub auspiciis Regis“. V preteklem letu se je izdala tudi nova postava o naučnem redu in pa o plačah vseučilišnih profesorjev. Vseučilišni stolici za nemški in mažarski jezik se dozdej nista mogli popolniti, ker ni bilo za to sposobnih močij. Govornik se je nadalje spomnil pokojnega profesorja bogoslovne fakultete dr. Modriča, ki si je stekel mnogo zaslug za vedo, ali je na žalost vseh premlad umrl. Omenil je govornik tudi vpokojenih profesorjev dr. Brestyjskega in Petračiča, katerima je zbrano občinstvo klicalo gromoviti „živio“. Botanički vrt prav lepo napreduje ter je treba že misliti, kako bi se dal razširiti. Ker občinstvo prav rado zahaja v ta lepi vrt, ponamestilo se je v njem tudi nekoliko klupij. Knjižnica vseučilišna se je pomnožila letos znatno po nabavi Gajevih knjižnic, ki ima še posebno veliko vrednost za nas, ker je v njej zastopana starohrvatska književnost. Vseučilišna knjižnica šteje zdaj vkup 93.690 zvezkov ter mnogo dragocenih rokopisov in listin. V tej knjižnici je letos odprta še ena soba za čitanje, posebno za staroklasične starine s skupocnimi deli. Tudi knjižnica pokojnega kanonika dr. Vučetića s 460 zv. je uvrščena v vseučilišno knjižnico.

Število slušateljev se je naproti preteklemu letu znatno pomnožilo. V zimskem semestru je bilo vpisanih slušateljev 451, a v letnem 406 naproti 410 in 379 leta 1892—93. Podpore je uživalo 100 slušateljev, a iznašala je 17.844 gld. Vkupno se je udeležilo vseučilišne sprevoda dr. Račkega, ter sprejema in inštalacije novoimenovanega nadškofa dr. Jurija Posilovića, katerega je akademični senat še posebej pozdravil. Skupščina je pri tej priložnosti pozdravila nadškofa z oduševljenim „živio“. Za rektora magnifika je bil izvoljen za bodoče leto profesor bogoslovja dr. Ante Maurović.

Profesor dr. Dvořak izroči potem z lepim pozdravom novemu rektoru znake najviše akademične časti, zlato verižico in rektorsko palico in le ta spregovori za tem svoj nastopni govor.

Dr. Maurović si je izbral za svoj govor vrlo primeren predmet, ki se tiče v prvem redu naših verskih in socialnih odnošajev. Govornik je namreč razpravljal o vplivu krščanstva in katoliške cerkve na socialno življenje, posebno na zakon in družinsko

življenje. Obširno je razjasnjeval govornik moralno pokvarjenost pri znamenitejših kulturnih narodih starega veka, pri Grkih in Rimljanih, pri katerih zakon ni bil osnovan na veri, nego na državnih postavah. Brez pravega нравnega temelja bil je zakon tem narodom le sredstvo, da se pomnoži prebivalstvo. Naravne posledice tega so bile: moralna pokvarjenost, razuzdanosti raznih vrst, celó ubijanje otrok. Ker ni bilo nobene zapreke sklenjene zakone razdružiti, prenehala je tudi potreba sklepati jih, a rimski cesarji so morali izdajati postave proti tej za državo tako nevarni razvadi. In ravno ko je bila moralna pokvarjenost največja, začelo je delovati krščanstvo in katoliška cerkev proti njej. Zakon je imel pa še le potem pravo vrednost, ko ga je Kristus povzdignil med sv. zakramente ter je blagoslovo deloval do današnjih časov.

Govornik je za tem opomnil hrvatske vseučilišne slušatelje, da je hrvatstvo nerazdružljivo s krščanstvom, in da naj nikdar ne pozabijo, da so se naši predniki hudo borili za krst častni in slobodo zlatno. V tej ideji naj se mladež učvrsti za daljno delovanje svoje in v tej ideji naj napreduje tudi hrvatsko vseučilišče.

Ta lepa svečanost je v istini velikega pomena, ker je bila sploh krščanska. Govor rektorjev pa je za naš odnošaj naproti Ogerskej, odkoder nam preti moderno brezverstvo, še posebne važnosti. Prav hvaležni morajo biti Hrvati vrlému rektorju, da je na tako odličnem mestu in pred tako odlično gospodo odločno obsodil delovanje ogerskih državnikov, ki hočejo z vso silo uvesti civilni zakon najprej na Ogerskem, a kasneje tudi na Hrvatskem.

Cerkveni letopis.

25 letnica službovanja.

Preč. g. Valentin Bernard, župni upravitelj v Studencu, v cerkniškem dekanatu, bo 4. novembra, slovesno obhajal spomin 25 letnega službovanja v župnji studenski. Prišel je v Studenc 3. nov. 1869 l. kot kapelan in je po smrti župnika Grmka ter odpovedi župnika Hitija vseskozi do sedaj z vso gorečnostjo sam opravljaj službo dušnega pastirja. Naj blagi duhovnik v tem samotnem, od svetnega prometa oddaljenem kotu Notranjske, zdrav in čvrst pastiruje še mnoga leta!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 31. oktobra.

(„Danica“.) Opozorjamo svoje čitatelje na današnji uvodni članek, v katerem objavljamo govor dr. juris g. Fr. Pavletič-a, ki ga je spregovoril na osnovalnem shodu slov. kat. akademičnega društva „Danica“. Rečemo naravnost, da že dolgo nismo čitali tako krasnih besed, kakor nam jih tu podaja nadepolen slovenski akademik. Beseda tako odkrita, točna, odločna, tako prikupna! Vsak stavek je nekaka točka programa, s katerim stopa „Danica“ v življenje. Jasen v načelih, trezen v besedi in visok v obzorji je ta govor, in tem pomenljivejši, ker prihaja iz ust mladega akademika. Pojmi se bistré v luči krščanstva tudi v dobi vladajoče fraze! — Prijatelj in nasprotnik „Danice“ vesta sedaj jasno, kaj je namen „Danici“; prvi, ako je iskren, se mora vnetati zanjo z dušo in telesom, drugi, ako je pošten, mora jo uvaževati in spoštovati. — Tako smo i mi umevali namen „Danice“ in v tem smislu njeno osnovo pozdravili v sobotnem članku; v tem smislu, nadejamo se trdno, bode tudi vsikdar delovala!

(Dnevni red dunajskega katoliškega shoda.) Ponedeljek, 12. novembra: Prvi slovesni shod, ki se prične ob 6. uri zvečer po nastopnem vsopredu: Nagovor predsednika pripravljalnega odbora. — Pozdrav dr. Karola Luegerja. — Nagovori gostov. — Volitev predsedstva. — Govor kneza Liechtensteina (Država in socialno vprašanje). — Govor P. Heidenreicha (Šola). Torek, 13. novembra: Ob 7^{1/2} uri sveta maša v cerkvi sv. Štefana. Od 9. do 12. ure: Zborovanje odseka za organizacijo (šola, časopisje, društva). Od 2. do 5. ure: Zborovanje odseka za socialne stvari. — Po odsekovem zborovanju jutraj in popoldne je sklepajoči shod. Ob 7. uri zvečer: Drugi slovesni shod. — Govore: grof Sylva-Tarouca (organizacija avstrijskih katoličanov), državni poslanec dr. Pattai (konservativizem in krščanstvo), nemški državni poslanec dr. Lieber (cerkev in socialno vprašanje). Ob polu 10. uri: Slavnosten komers dijaških katol. društev na Dunaju.

(Kanonično vmeščen) je bil včeraj č. g. Frančišek Kadunc na župnijo Krašnja o.

(Novo mašo) ima jutri v Rimu na grobu svetega Aleša naš rojak dr. Aleš Ušeničnik. Posvetil ga je v mašnika dne 28. t. m. kardinal Parocchi. Mnogaja leta!

(Iz Idrije) smo prejeli poročilo, kako krasno se je vršila slavnost obletnice katoliško delavske družbe v Idriji. Ker je dopis obširen, odložiti smo ga morali zaradi pomanjkanja prostora za prih. štev.

(Vojaške vesti.) Pri domačem pešpolku št. 17. so imenovani za stotnike druge vrste nadporočniki Fr. Wilfan, Jak. Razlag in Oskar pl. Siber. Majorjem je imenovan stotnik pri bataljonu dežel. strelcev v St. Poltu Eugen Kauscheg. Nadporočnikoma pri tirolskih dež. strelcih sta imenovana poročnika V. Moro in grof Barbo.

(Z Dnuaja) se nam o zabavnem delu osnovalnega zbora „Danica“ poroča: Med. Jankovič nazdravil je v daljšem govoru slavljencu dr. Zmavcu, ter omenjal vstrajnega delovanja njegovega za časa dijaških let. Vedno je navduševal svoje tovariše k delovanju, vedno jim bil zvest tovariš in odkritosrčen prijatelj. G. dr. Zmavc se zahvali za izkazano mu čast ter opominja navzoče slovenske visokošolce k sloznemu delovanju. Vsigdar pa naj spoštujejo prepričanje svojega nasprotnika. Jurist Končan napil je gg. državnim poslancem, ki so vedno po najboljši moči delovali v prid našega naroda. Posebno se je pa spominjal zaslug navzočih državnih poslancev gg. Kluna in Povšeta, ki sta se oba trudila veliko za ustanovitev „Danice“ ter tako omogočila današnji večer. Nato govori g. Povše: „Današnji dan obeta slovenskemu narodu lepo bodočnost. Zopet bote delovali posvetna in duhovska inteligenca skupaj na podlagi krščanskih in narodnih načel. Dandanes, ko je že vse preplavljeno od liberalizma in židovstva, treba je krepkega odpora, treba je truda-polnega dela, če se hočemo vzdržati. To delo pa mora stati na omenjenih načelih. Samo tedaj je upanje, da zmagamo, samo tedaj se smemo nadejati, da bo Slovincem napačila lepša bodočnost. Kar sem delal za vaše društvo, to sem storil z veseljem, v nadi, da bo „Danica“ vzgojila može, ki bodo delovali na krščansko-narodni podlagi. Bodite preverjeni, da bo vaš krog vedno širši. A da to dosežete, zato treba da delate“. Govorile so se še napitnice dr. Mantuani-ja na društvo, drugih na zastopnike akad. društev „Zvonimira“, „Balkana“, „Avstrije“ in „Norike“. G. Stankovič, zastopnik „Zvonimira“ izražal je svoje veselje nad novim društvom, ki je katoliško in narodno. Omenjal je nadalje velepomembnih prizadev svetega Očeta, da bi združil vse Slované pod jedno krilo; to bo v korist Slovanom in katoliški cerkvi. Z nado, da se bo ta njegova želja kmalu izpolnila, sklenil je svoj govor, ki je bil z velikim navdušenjem sprejet. Došlo je tudi več brzojavnih čestitk. Tako je minol ta krasen večer. Pokazalo se je, da „Danica“ ni osamljena, da živa vsestranskih simpatij. Da se je pa naš prvi nastop tako sijajno obnesel, se imamo zahvaliti vsem čestitim gostom, ki so nas obiskali. Slava jim! —kl—

(Mestna hranilnica v Novem mestu.) V mesecu oktobru je vložilo 63 strank 10342 gld. 56 kr. vzdignilo pa je 10 strank 1507 gld. 96 kr., torej se je več vložilo 8834 gld. 90 kr. Vloge po odračunjenju vzdignjenih znašajo sedaj torej 51067 gld. 92 kr. Posojil se je na hipoteke izplačalo 34460 gld.

(S Koroškega), koncem oktobra: Zloglasni „bauernbund“ hoče tekom novembra meseca zborovati v Grabštanju, tistem slavnostnem gnezdju, kjer je to društvo zagledalo beli dan. Vtrjeval se bo investno koroški „mir“, ki se po čili delavnosti slovenskih „rogoviležev“ že tako hudo maje. Tudi prav!

— Nemški listi v bratski slogi točijo bridke solze nad našim napredkom in zlasti nad zadnjim vrlo uspelim shodom zaupnih mož slovenskih in presijajno Einspieler Slomšekovo slavnostjo! Telegrafirajo in lažejo na vse strani, da bi pomanjšali naš krasni uspeh. Zlasti „Tagespost“ se je jako mudilo in objavljala je kar zaporedoma brzojavke o naši slavnosti. Kakšne so bile, si lahko misli vsakdo! No, slobodno je vsakemu se blamirati kakor spozna za dobro. Neki nemški modrijan pravi menda: „Jedes Thierchen hat sein Päsierchen“. Prav dobro. —m—

(Raznoterosti s Koroškega.) V Glanhofnu se je prošli teden vderl pód učiteljske sobe v šolski hiši. Šola je bila l. 1892 na novo zidana, bržkone pa — pretrdno! Isto se je minoli mesec zgodilo v neki novi hiši v Celovcu. — V Resniku pri Borovljah je pogorela Halemošniku hiša z gospodarskimi

— (Nečemo hrvatskih tabel! Ne maramo Hrvatov! Proč s Hrvati! Živio Italija! Živio Umberto (kralj italijanski)!

Istege dne popoldne ob štirih moral je ravnatelj učiteljske pripravnice slovanske pripravnik domu spremljati; vsejedno so bili med potjo napadeni, jeden celo ranjen, in so se morali skriti v hiši nekoga Giacuzzia, od koder so jih žandarji spremljali v njihova stanovanja, da so jih varovali novih napadov. Psovani so bili tudi nekateri profesorji in celo italijanski prebivalci, ki demonstracij niso odobraval.

Zvečer osnovali so po piranskem vzgledu nove demonstracije in jih z zvonjenjem naznanjali ljudem. Kaznilniškega duhovnika Legoviča oblegali so od 4½ popoldne do 9. ure zvečer, silno razbijali na hišne duri in kričali: Fora Legovič! Morte a Legovič! — Vun Legovič! Smrt Legoviču!

To se je godilo pod okni a. kr. uradov, ki so prav v sosesčini imenovanega stanovanja, ne da bi se bile le količkaj ganile gosposke. Legovič takrat ni bil v svojem stanovanju; ker se je že prej govorilo o nameravanih demonstracijah, odšel je bil že zjutraj v kaznilnico, v kateri je ostal celi dan in tudi prenočil.

Njegova gospodinja dobila je pa pretižno pismo, da v zrak razstrelé njeno hišo, ako Legoviču ne odpove stanovanja, kar je vsled tega res tudi storila.

Kakor se je dunajskim listom z dné 26. t. m. iz Trsta brzojavilo, žandarji niso mogli razkropiti druhali in so prijeli dva razgrajalca; ali množica je planila na žandarje in jim silno pretela, dokler politički komisar ni zaukazal izpustiti razgrajalca. — Dva druga sta bila sama ušla zaudarmom.

Enake demonstracije se naznanjajo tudi iz Rovinja in Tržiča, ter so se z ozirom na shod županov, ki se je 27. t. m. vršil v Kopru in kjer je bilo menda dogovorjeno enotno postopanje, nadejati tudi drugje.

Med slovanskim prebivalstvom, ki je dozdej razgrajalcem nasproti razodevalo čudovito mirnost in zmernost, se je začela vsled tega kazati velika razburjenost in vznemirjenost, ki je tem umevnejši, ker vidi, da se italijanski razgrajalci vselej in povsod obračajo proti slovanskim prebivalcem ter prete njihovem življenju, njihovem zdravju in premoženju. Prav zaradi tega zasluži slovansko prebivalstvo tem krepkejše gospodskino varstvo, ker bi se homatije v Istri le še bolj poostriale, ako bi bili slovanski prebivalci primorani vsled pomanjkanja zadostnega gospodskinega varstva sami se braniti.

Skraini čas je toraj, da vlada z vso strogostjo prime občinske zastope in občinske predstojnike, ki so s svojimi sklepi in svojim ravnanjem provzročili izgrede, ali jih bodo provzročali v prihodnje, in da proti njim rabi določbe paragrafov 94, 95 in 96 za Istro veljavnega občinskega reda z dné 10. julija 1863, kateri ji dajejo enako oblast, kakor občinski redi drugih dežel, in po katerih je bil pred

govi kmetiški hiši bilo mi je jako ugodno, ker mi je on raztolmačil marsikatero ondukajšnje običaje in razkazal lepo okolico. A veselilo me je tudi, ker sem videl, da je precej okreval.

On je sicer zaostal jedno leto, vendar je v jeseni zopet prišel v Zagreb. Nadaljeval je svoje nauke, vendar je bil, ko je vse dovršil, tako slab, da ga niso posvetili v duhovnika, dokler povsem ne okreva. Bolelo ga je to zelo, ker je videl nas, kateri smo že davno vse dovršili, on je bil pa še vedno bogoslovec. To mi je dejal tudi letos, ko je prišel k meni v Zagreb. Odšel je še malo v Primorje in se od ondot vrnil krepak vsaj zunanje, tako da so mu obljubili, da ga bodo letošnje jeseni posvetili. Poslovala sva se veselo v nadi, da se zopet skoraj vidiva.

Vendar se nisva videla več. Cez štirinajst dnij sem zvedel, da so ga pokopali. Ona bolezen, katera pobere toliko mladih ljudij, podkopala je tudi njemu življenje, dasi je bil vedno rudeč, kakor jabolka. Lahka ti zemljica, prijatelj dragi, na slavonskem vaškem pokopališču. Gotovo se te ne spominjam danes sam. Značajen oče, pobožna mati, katera je vedno le o tem sanjala, da te vidi jedenkrat pred žrtvenikom Gospodovim, in mlada sestra — usmiljena sestra — pošiljajo danes vroče molitve za tebe gori pred božji prestol. A tako tudi drugi tvoji sošolci, saj si bil vsem dober in veren brat in prijatelj. — — — (Konec sledi.)

dvema letoma zaradi veliko malenkostneje reči brez pomisleka razpuščen zastop velike in važne občine liberške na Češkem.

Podpisani so toraj primorani, z novo interpelacijo obračati se do Nj. ekscelence g. ministra notranjih zadev in si izprosi odgovora na sledeči vprašanji:

1. Ali je Nj. ekscelenci došlo natančno poročilo o dogodkih v Kopru in o čedalje bolj razširjajočih se demonstracijah?

2. Ali hoče Nj. ekscelenca zaukazati, da naj se v odvrtačanje teh demonstracij izvršujejo določbe §§ 94, 95 in 96 za Istro veljavnega občinskega reda z dné 10. julija 1863?

Dunaj, 29. oktobra 1894.

Ta interpelacija jako bode liberalne liste, ki bi kaj radi pomagali italijanski druhali, pa ji ne morejo, ne da bi samih sebe ne spravili v opravičeni sum. Zlasti Mazzinijev list, »N. Fr. Presse«, ni zadovoljen z njo, in ker ji drugega ne more oponašati, v današnjem listu piše, da to ni prav za prav interpelacija, ampak da slovanskim poslancem gre prav za prav le za denunciacije! Tako pisarenje obsoja se že samo ob sebi. Isti list povdarja, da se slovanski poslanci živahno gibajo, italijanski pa dremljejo. Ali težko jim je zagovarjati ali potezati se za nepostavno gibanje, o katerem neki list trdi, da so ga sprožili italijanski poslanci sami. Slaba vest se jim zbuja in jih napolnjuje s strahom, kaj bo, ako preiskava kaj tacega spravi na dan. Od tod menda izvira njihovo bojzljivo vedenje. Sicer pa je čedalje očitnejše, da sedanjega gibanja niso krivi dvojezični napisi na sodnijskih tablah, ampak da jih le porablja irredentovski eksekutivni odbor v svoje prekucijske namene. To najbolj priča skrivni oklic, ki ga je razposlal »Circolo Garibaldi-sezioni istriane« in v katerem naravnost pozivlja istrske Italijane, da naj se vladi upirajo s silo pod geslom: »Živio Istra italijanska! Živio Italija!«

Nova interpelacija bila je povzročena po trditvi, da vlada ne more razpustiti brezvestnih občinskih zastopov v Istri, ker v ta namen potrebuje po občinskem redu privolitve deželnega odbora, katere pa pri sedanjih okoliščinah nikakor ne more pričakovati. Primera občinskega reda istrskega z občinskimi redi drugih dežel je pa pokazala, da ima vlada v Istri gledé razpusta občinskih zastopov iste pravice kakor drugod, in da je piškav gori omenjeni izgovor, s katerim hoče tržaško c. kr. namestništvo opravičevati svojo popustljivost. Včeraj pretresal je ministerski svet dogodke v Istri, danes je bil po naznanilu nekaterih listov predsednik poslanske zbornice baron Chlumecky k ministerskemu predsedniku peljal načelnikovega namestnika liberalnega središčnega (Coroninijevega kluba) in isterske italijanske poslance. Kaj so opravili in kaj je sklenil ministerski svet, se še ne vé, pa ne utegne dolgo ostati prikrito.

Sicer je poslanska zbornica včeraj nadaljevala razpravo o novem kazenskem zakonu, o katerem so včeraj govorili Pattai, Slama, Menger in Hagenhofer. Jutri se ta razprava nadaljuje. Pa tudi v soboto bode zborovala poslanska zbornica, ker po sodbi predsedništva ne gre, da bi se po komaj štirinajst dnevnem zborovanju seje pretrgale za več dnij.

Japonci in njih vojska.

(Konec.)

Ozrimo se sedaj na ustavo „otoške države na solnčnem vzhodu“. Pred 1868. letom je bil „mikado“ (njih cesar) le bolj po imenu vladar. Vladal je prav za prav „taikun“, nekaj major-domus. Država je bila razdeljena na velike feude, katere so posedali „daimiji“. Daimiji pa so imeli zopet svoje vazale, takozvane „samuraj“. Vse te vredbe so se morali umakniti evropskim.

Tujcem je bilo na Japonsko prepovedano. Le Holanci so smeli prihajati na otoček Desimo, pa še poniževati so se morali na razne načine pred Japonci.

Tu je začela Kitajska polagoma odpirati vhod tujcem (v nankinškem miru 1842). Začeli so jih še Japonci posnemati, toda le po malem. Odkar so pa leta 1858 Angleži in Francozi Kitajcem roge pokazali, omečili so se Japonci do dobra. In ne le vstop so dovolili tujcem, ampak poprijeli so se za čuda hitro tudi evropskih šeg. V tem je pa tudi skoro gotovo jedini pravi vzrok letošnje vojske. Kakor znajo

Francozi nezadovoljnost naroda s tem potrapiti, da se lotijo kake vojske, tako so napadli tudi Japonci leta 1873 Korejo in leta 1874 Kitajce, da bi odvrnili notranje nemire, in tako jih je tudi letos nagnilo k vojski.

Pravi začetek vsem preosnovam je bil l. 1867. nastop novega „mikado“ Muts-hito. Tedaj je bil še le 16 let star. Tedanji taikun mu je izročil vlado, mikado je bil od tedaj tudi dejanski vladar. Odpravil je feudalni sistem in razloček med kastami in uvedel je konstitucijo; vojak mora biti sedaj vsak, Code Napoléon je merodajni zakonik; obljubil je tudi, da bode vpeljal novo razumsko vero, krščanstvo je dovolil. Da bi tudi evropsko znanost udomačili na Japonskem, poslali so mnogo mladeničev v Evropo in v Severno Ameriko v šole.

Toda ljudstvu ni popolnoma vstregel. Posebno si je nakopal sovraštvo nižjega plemstva to je samurajev. Leta 1876. so se vprli samuraj v Kumamoto in v Nagato, l. 1877. pa Satsuni na otoku Kiu-siu s tako silo, da so jih še le v 7 mesecih s 65.000 ustrahovali. Prav tako je lani meseca decembra vlada morala razpustiti državni zbor, majnika letos se je zopet zbral in ker se je še protivil vladi, razpustila ga je spet. Kazalo se je na kak način izmotati, in ugodna pot se je pokazala na Koreji. Japonska je imela povodom neke pogodbe s Kitajsko pravico zahtevati na Koreji red. Ker so bili na Koreji nemiri, in se Kitajska ni zanje zmenila, dasi ima vrhovno oblast na Koreji, poslali so Japonci kar svoje čete na Korejo in so začeli red delati, in — vojska se je pričela prve dni meseca avgusta. Da bi Korejance bolj za se dobili, obljubili so jim Japonci samostojnost; s tem je dobila vojska tudi še le pravo ime, pravi se sedaj: „Japonci se bore za Korejo“.

Do sedaj so bili na boljsem še Japonci; „nebeško kraljestvo“ (t. j. Kitajska) še ni pokazalo posebne moči. Najslabše se seveda godi Koreji, „kraljestvu vzhajajoče jutranje zarje“: tujci se na njej bojujejo, in naj zmaga, katera stran hoče, imela bo, bode Koreja le škodo. Kadar listi nimajo kaj posebnega poročati, pa uganjujejo, kedo da bo zmagal. Nekateri povdarjajo izvežbanost Japoncev, drugi pa neštevilne čete, ki so Kitajski na razpolago, izid je torej še popolnoma negotov. Vsekako pa ima vojska velik pomen za razširjanje evropske omike na vzhodu. G.

Politični pregled.

V Ljubljani, 31. oktobra.

Volilna reforma. Vlada in pa koalicijske stranke mislijo s tem zavleči volilno reformo, da bode poprej vprašala deželne zbornice. Posebno Poljski hočejo na vsak način, da se poprej vpraša deželni zbor gališki. Kdor pozna mišljenje deželnih zborov, bode vedel, da bodo mnjenja deželnih zborov tako različna, da se na njih podlagi ne bode dal sestaviti noben načrt. S tem se bode stvar le zavlekla. Ker postavodavna doba sedanjemu državnemu zboru že gre h koncu, se bode s tem to doseglo, da se bode poslednje državnozbornske volitve vršile še po sedanjem volilnem redu. Še le prihodnji državni zbor bode rešil to vprašanje. To je morda zaradi tega še ugodno, ker je pričakovati, da v novem državnem zboru ne bode toliko liberalcev, kakor jih je v sedanjem.

Coroninijev klub. Dogodki v Istri so provzročili velike zmešnjave v Coroninijevem klubu. Isterska poslanca pretita, da izstopita iz kluba, ako vlada ne prekliče svojega ukaza o narodni jednako-pravnosti pri sodiščih na Primorskem. Govori se že, da se razruši ves klub. Grof Coronini sam pa misli, odložiti mandat, ako ga vsi tovariši zapusté. On ne odobrava pretiranih italijanskih teženj in v opozicijo proti vladi pa tudi ne pojde. Koalicija z razpadom Coroninijevega kluba izgubi nekaj glasov. Ta zguba se pa poprej ne bode občutila, kakor kadar pride volilna reforma na vrsto, da bi bilo treba dvetretjinske večine. Posebno Italijani ne ponagajajo vladi, ako pojdejo v opozicijo.

Hohenlohe. Katoliški listi še nočejo izreči nobene sodbe o novem kancelarju. Nekoliko je že to pomenljivo, da je katoličan imenovan za državnega kancelarja. Vidi se torej, da berlinski višji krogi spoznavajo, da se je treba ozirati na katolike. Kot bavarski ministerski predsednik ni bil prijazen katoliški stvari, ali od tedaj je že minolo četrstoletja in se je marsikaj premenilo. Zato je pa treba počakati, da vidimo državnega kancelarja pri delu.

poslopi, vsem žitom itd. Ko je bila hiša že vsa v ognju, rešila je mati še petletnega dečka, na katerega so prej bili pozabili. — Sedemnajst nemških društev celovških je vložilo pri mestnem odboru prošnjo za zidanje velikega „vereinshausa“.

(Ogenj.) Dne 26. t. m. zvečer so Fr. Simončiču v St. Jurju v ljubljanski okolici pogorela vsa poslopja. Skode je do 1200 gld.

(Premovanje goveje živine) v Moravčah se je vršilo 29. t. m. Za biko so dobili darila: Jak. Cepuder iz Spod. Kosez 25 gld., Pavla Košir 15 gld., A. Gobel, M. Klobčič iz Podbrda in I. Zdenko iz Peč po 10 gld., Fr. Marinšek iz Čemšenika 5 gld.; Za krave: M. Cerar iz Dvorja 20 gld., J. Klopčič iz Moravč, Pavla Košir in Jos. Okorn iz Moravč po 10 gld.; za telice: Mat. Krulec z Gorice 20 gld., I. Vesel iz Čušnjice, A. Podbevšek iz Trzina, M. Birk iz Doba in Ig. Vehovec iz Trzina po 10 gld.

(Ponudba) Kovaški, ključavničarski, sodarski, krojaški, mizarški, kolarški in drugi mojstri, kateri potrebujejo za svojo obrt krepkih in zdravih vajencev, naj se pismeno zglasajo pri vodstvu družbe sv. Cirila in Metoda. Vodstvo je namreč vsaj začasno v tem prijetnem položaju, da jim ustreže.

(Glavna dobitka levovske loterije) sta bila prodana na Tirolskem. Prva srečka z dobitkom 60.000 gld. se je prodala v Bocenu, drugo z dobitkom 10.000 gld. je kupila revna postrežnica v Novem trgu pri Halhamu.

Darovi za dom katoliške družbe.

Darovali so p. n. gg.:

Kanonik L. Flis 50 gld.; Jeglič & Leskovec 25 gld.; župnik Friderik Hudovernik 25 gld.; kapelan Josip Pristov 5 gld.; neimenovana 10 gld.; neimenovan dekan brezobrestnega posojila 1000 gld.

Društva.

(Novomeško katoliško društvo rokodelskih pomočnikov) napravi v nedeljo dne 4. novembra predstavo s petjem in igrico „Čigava bude žena?“ Začetek ob četrta na 8. uro.

(Delavsko bralno in pevsko društvo v Mariboru.) Vabilo h koncertu, katerega priredi s prijaznim sodelovanjem slavnega tamburškega zbora mariborske čitalnice »Delavsko bralno in pevsko društvo v Mariboru« v nedeljo dne 4. novembra 1894 v prostorih hotela »Nadvojvoda Ivan« v Mariboru s sledečim vspešnim: 1. I. Hladnik: Pozdrav, poje moški zbor. 2. Dr. B. Ipavec-Mir: Nerat: Kdo je mar? udarja tamburški zbor. 3. P. Hug. Sattner: Nazaj v planinski raj, poje mešan zbor. 4. Jadransko morje, poje moški zbor (cor A. Hajdrich) 5. Iv. pl. Zajc — Iv. Miletič: Himna iz operete »Kraljev hira«, udarja tamburški zbor. 6. H. Volarič: Eno devo le bom ljubil, poje moški zbor. 7. Iv. pl. Zajc: Potpouri iz operete Nikola Šubic-Zrinjski, udarja tamburški zbor. 8. Kričica se je zgodila * * * 9. Škraup: Staročeska, poje moški zbor. 10. Farkaš: Sretan imendan, udarja tamburški zbor. 11. O. Hug. Sattner: Detetu, poje mešan zbor. 12. D. Budna: Kvišku bratje, poje moški zbor. Vstopnina za delavce 20 kr., za druge 30 kr., za obitelji 50 kr. Začetek ob 8. uri zvečer.

Telegrami.

Dogodki na Primorskem.

Trst, 31. oktobra. Po vsej Istri so duhovni že mirnejši. Poslednjih 24 ur se ni poročalo o nobenih dogodkih. Poročilo „L' Indipendenteja“ o nepokorščini in narodnostnih razporih mej vojaki je popolnoma izmišljeno. Za političnega komisarja v Piran se je poslal namesto okrajnega glavarja Hoheggerja namestniški svetnik in okrajni glavar v Poreču Schaffenhauer-Ney.

Gorica, 31. oktobra. Mestni zbor je sklenil spomenico, v kateri prosi, da se varujejo pravice italijanščine v šolah in pri sodiščih.

Poreč, 30. oktobra. Včeraj je sklenil mestni zbor protestovati proti dvojezičnim uradnim napisom in prositi vlado, da svojo naredbo prekličie. Po mestu je bila velika demonstracija. Veliko ljudij je šlo v sprevedu in klicalo: Eviva l' Italia! Nemirov ni bilo. — Tudi v Rovinju bile so demonstracije poslednje dni.

Bolezen ruskega carja.

Peterburg, 31. oktobra. Poročilo o carjevem zdravju včeraj ob desetih zvečer: Ves dan je car kri bljuval, in mraz ga je tresel. Gorkote je imel 37-8°, žila mu je slabo bila

po 90krat v jedni minuti. Sopil je težko, slasti do jedi ni imel skoro nobene. Otok se je pomnožil.

London, 31. oktobra. Na brzojavno povabilo carice odpotoval je danes princ Waleski s soprogo v Livadijo.

Vojska mej Kitajci in Japonci.

Yokohama, 31. oktobra. Druga japonsko vojna se je izkrcala nad Talienskem zalivom in se približuje Port Arturu. Kitajska vojna, ki je postavljena pri Kinčovskem zalivu, Port Arthuru in ob Talienskem zalivu, šteje 13000 vojakov, mej njimi 4000 novincev. Neka druga japonska divizija je odšla od Sendajskega zaliva na vzhodnem obrežju niponskem. Mej vojaki vlada velika naudusenja.

Yokohama, 31. oktobra. V Hiroshiri zbira se tretja vojna broječa 24 tisoč mož.

Dunaj, 31. oktobra. Cesar je potrdil zakon, sklenjen v kranjskem deželnem zboru o preloženju jednega dela okrajne ceste mej Rako in Veliko dolino in sicer pri Selih.

Dunaj, 31. oktobra. Včeraj so se v ministertvu notranjih stvari posvetovali zastopniki koalicijskih klubov o volilni reformi. Posvetovanja se bodo nadaljevala.

Dunaj, 31. oktobra. Deželno-gramovski minister Welsersheimb je odgovoril v zbornici poslancev na interpelacijo Sokolovo zastran postopanja z učitelji pri vojaških vajah, da se ni dalo dognati, če so se dotične pritožbe pravilno vložile. Da se bodo mogli nepristranski preiskovati dogodki, je potrebno, da se naznanijo tisti, ki so interpelacijo povzročili. Pri nadaljevalni generalni debati o kazenskem zakonu je naznanil predsednik, da je Pernerstorfer predlagal, da se o predloženem načrtu preide na dnevni red, oziroma se vrne odseku, in da je poleg tega stavil 357 podrobnih predlogov. Ti predlogi so bili dovolj podpirani.

Dunaj, 30. oktobra. V Bukovini je v jednom okraju jeden zbolel in jeden umrl za kolero. V 17 galiških okrajih jih je 112 zbolelo in 72 umrlo za kolero.

Reka, 31. oktobra. Ogerski parnik „Venetia“ je trčil po noči blizu Pulja v avstrijski parnik „Arrigo“. „Arrigov“ parni kotel se je razletel, ladija se je potopila, moštvo se je rešilo.

Körmend, 31. oktobra. Učni minister Eötvös je tukaj izvoljen za državnega poslanca.

Belgrad, 31. oktobra. Kralj je podelil metropolitu Mihaelu Orlov red z brilanti, bivšemu ministerskemu predsedniku Takovski red I. vrste, bivšemu učnemu ministru Gjurgjeviću red sv. Save I. vrste, bivšima ministroma Antonoviću in Jovanoviću red sv. Save II. vrste.

Madrid, 31. oktobra. Vsa vlada je odstopila.

Madrid, 31. oktobra. Italijansko ladijo so pri Cap Tres-Tarkas napali maročanski brodovi. Moštvo se je rešilo na Almerio.

Pariz, 30. oktobra. Predsednik je prečital danes v zbornici poslancev ukaz vojne ministra, da socijalistični posl. Mirman mora dne 1. novembra k vojakom, ker je ostavil vseučilišče. Ministerski predsednik je pa pristavil, da ne more nikdo ob jednom biti poslanec in vojak. Zato mora ta poslanec odložiti mandat, da izpolni vojaško dolžnost. Temu se je od skrajne levice ugovarjalo. Zbornica se je naposled s 307 proti 215 glasom izrekla za vladno mnenje.

Pariz, 31. oktobra. Porotniki so oprostilili urednika časopisa „Petite republique française“, ki je bil zatožen, da je v nekem članku žalil sodnijski stan.

Pariz, 31. oktobra. V včerajšnji seji je predložil trgovski minister dekret, s katerim se Favette odstavlja od ravnateljstva trgovskega ministerstva. Pravosodni minister je pa naznanil, da so se akti o Favetovi stvari izročili državnemu pravdnistvu.

Berlin, 31. oktobra. Knez Hohenlohe-Langenburg je imenovan namestnikom za

Alzacijo in Lotaringijo. Novi namestnik je katolik.

Berlin, 31. oktobra. Državni tajnik Marschall je imenovan pruskim državnim ministrom, ostane pa na svojem sedanjem mestu.

Gent, 30. oktobra. Včeraj zvečer je v neki družbeni hiši nastal pretep mej socialističnimi in nesocijalističnimi delavci. Zandarmerija je naredila red z orožjem. Več oseb je ranjenih.

Umrli so:

30. oktobra. Milana Bratovž, kramarjeva hči, 4½ leta, Stari trg 32, laringitis oroposa.

Tujci.

29. oktobra.

Pri **Honu**: Breisach, Sonnenberg, Heimayr, Neuroth, Herz, Schönmann, Basch, Ivanovits z Dunaja. — Meyer iz Berolina. — Neumann iz Maribora. — Moissi, Goich iz Trsta. — Delak iz Štorij. — Rumel iz Vjasje Gore. — Sova iz Zagreba. — Zirm iz Olomuca. — Motony iz Podklostra. — Löwenheim iz Vratislave. — Krumpestar iz Ribnice. — Holub iz Budimpešte.

Pri **Maliču**: Gross, Goldsteiner, Wolf, Schwarz, Thieben, Siegner, Schmidl, Plauer, Lenke, Watter, z Dunaja. — Baroinja Bruselle iz Gradca. — Pečnik iz Celovca. — Jesenko iz Premisla. — Kollarich iz Varaždina. — Goljevčec iz Gorice.

Pri **bavarskem dvoru**: Petschauer, Fink, Schleimer, Dornik iz Kočevja. — Paulitsch iz Kamnika. — Ozanič, Medie iz Koprivnika.

Pri **Južnem kolodvoru**: Juris iz Trsta. — Dolene iz Celja.

Pri **avstrijskem caru**: Dolene iz Postojine. — Coz z Reke.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokriče na 24 ur
opazovanja		srakomera v mm	toplomera po Celsiusu		
1. u. jut.		739.4	9.4	brezv.	megla
30. 2. u. pop.		737.7	14.4	sl. vzh.	jasno
9. u. zveč.		737.5	8.8	"	"
Srednja temperatura 10.9° za 3.1° nad normalom.					

Izvrstni novi 568 1

cvček,

Prosekar, Tirolec in druga vina, bavarsko črno pivo itd. priporoča po prav nizki ceni
Pavlinova Kranjska vinarna.
v Ljubljani, Slonove ulice 52.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Sirup iz planinskih zelišč

tudi
prsni, plučni in kašljev sok

imenovan, prirejen iz
planinskih zelišč in lahko raztopljivega vapnenega železa.

Steklenica z navodilom o porabi 56 kr.,
12 steklenic 5 gld.

Dobiva se pri 565 1

Ubaldu pl. Trnkóczy - ju,
lekarnarju v Ljubljani.
Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Zahvala in priporočilo.

Pri odhodu iz gostilne „**pri avstrijskem cesarju**“ zahvaljujem se srčno vsem p. n. gostom, prijateljem in znanecem za izkazano mi prijaznost in mnogobrojni obisk. Ob enem se pa tudi vsem p. n. znanecem in prijateljem priporočam zauprejš v svojem **novem bivališču** v

Trnovskem predmestju,
Cerkvene ulice 19.

Točil bodem izvrstna črna in bela vina; za dobra jedila in točno postrežbo skrbel bodem, kar je najbolje mogoče.

Spoštovanjem udani

Ivan Tosti.

Usojam si svoje cenjene kupovalce najuljudneje opozoriti da sem pričel z razpošiljanjem 556 5-5

novega naravnega istrskega tropinskega žganja.

Posestnik žganjarnice
Jače Waizen
(preje A. Wortmann)

Reka — Sušak.

Žganjarnica in trgovina z vinom na debelo, izvoz pristnega francoskega konjaka. Cuba- in Jamaicaruma in vseh vrst čaja.

Odlikovana tovarna vinskega kisa in maraskina.

Registrovana vipavska vinarska zadruga v zvezi z istrsko vinarsko zadrugo

otvorila je dné 14. oktobra

svojo pivnico na Bregu števil. 1 v Ljubljani,

kjer se točijo prav poceni pristna letošnja in lanska vipavska in istrska vina.

Skladišče tega vina je v Šiški, kjer se bode oddajalo vino na debelo. Naročila na vsako množino sprejema gostilničar obeh zadrug g. Peter Krebelj, kateri tudi posreduje direktno razpošiljanje vina po vzorih vsem kupcem.

Ljubljansko p. n. občinstvo in drugi kupovalci, posebno krčmarji, vabljeni so uljudno na obilen obisk in nakupovanje izvrstne in pristne kapljice. 544 7-7

Zadrugi izvršujeta pa tudi naročila neposredno ter razpošiljata na zahtevanje vzorce.

Kupiti želi hišo (559 8-3)
v Ljubljani bolj v središču mesta. — Ponudbe pod S. S. upravnistvu tega lista. — Posredovalci so izključeni.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča po pošti.

Ubald pl. Trnkóczy
lekar zraven rotovža v Ljubljani
priporoča:

Kurjeočesno tinkturo.

Bolečine pomirljivo sredstvo pri kurjih očesih in pri trdi koži na nogi. Ima to prednost, da se s to tinkturo kar s ščetko pomaže bolni del na nogi. — Stekleničica z rabilnim navodom in ščetko velja 40 kr., tucat 3 gld. 50 kr.

Cvet zoper trganje (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic 2 gld. 25 kr.

Marijacejske kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld., 3 tucati 4 gld. 80 kr.

Planinski zeliščni ali prsni sirop za odraslene in otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju. — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri zabasanju, in skaženi želodec. — Skatulja 21 kr., 1 zavojček s 6 skatuljami velja 1 gld. 5 kr.

V zalogi so vsi medicinsko-farmacévtični preparati, posebnosti itd., dijetetična sredstva, homeopatična zdravila, medicinska mila, dišave itd. itd.,

katero razpošiljajo v vse kraje sveta
lekarniške tvrdke:

Ubald pl. Trnkóczy zraven rotovža v Ljubljani, Kranjsko. Viktor pl. Trnkóczy na Dunaju, Margarethen. Dr. Oton pl. Trnkóczy na Dunaju, Landstrasse. Julij pl. Trnkóczy na Dunaju, Josefstadt. Vendelin pl. Trnkóczy v Gradcu, Stajersko. 292 25

Poštne pošiljatve obratno.

V Laverci pri Lenčetu

dobé se vsako nedeljo
sveže, prav ukusne

krvave, rižove, mesene klobase in klobasice za péči.

(Lasten izdelek.) 555 3-3

Josip Černe, urar v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 2

priporoča častiti duhovščini in slavnemu občinstvu svojo veliko zalogo zlatih, srebrnih, tula- in raznih

žepnih ur

iz najimunitnejših tvornic, kakor: Longines ad Francillon v Švici, Schaffhausen, Glashütte i. dr. Dalje koledarske ure z in brez luninih spremenov, dunajske ure z nihalom, budilnice in vsakovrstne ure za domačo rabo. Poprave izvršuje točno in po primerni ceni. 500 20-7

Za vojake in dijake znižana cena.

Stanarinske knjizice

za stranke z uradno potrjenimi določbami hišnega reda v slovenskem in nemškem jeziku, z razpredelbo za vplačevanje stanarine, vodovodne in mestne doklade, dobé se komad po 15 kr., 10 komadov vkup 1 gld. v Katol. Tiskarni v Ljubljani.

Uradne in trgovske KOVERTE s firmo priporoča KAT. TISKARNA v Ljubljani.

Znižane cene!

ANDR. DRUŠKOVIC

trgovec z železnino v Ljubljani, Mestni trg št. 9 in 10 prodaja kakor bi bila

„razprodaja“

vse potrebno za stavbe, kakor cement, traverze, železniške šine za oboke, kovanja za okna in vrata, lopate, krampe, štorje itd. itd., vsakovrstno kuhinjsko orodje, poljedelska orodja, posebno v veliki izberi

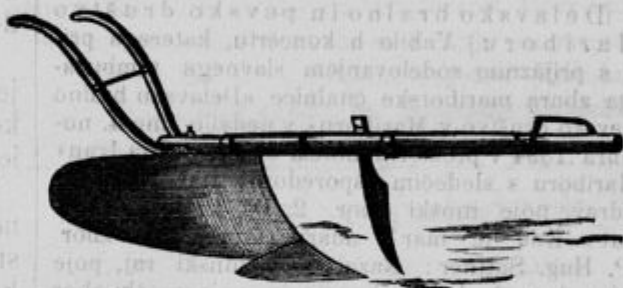
drevesa (pluge)

štedilna ognjišča in njih posamezne dele, pozlačene nagrobne križe in sploh vse v njegovo stroko spadajoče.

Posebno pa opozarjam gg. krčmarje na svojo veliko zalogo vsakovrstnih ledenic (Eiskasten) za pivo in jedila in gg. posestnike žag na izborne vodne žage in pile, za kojih jakovost se jamči.

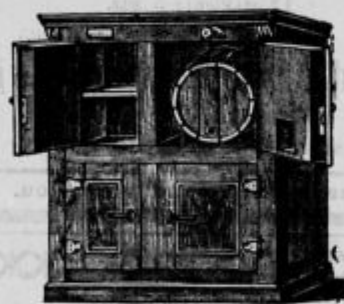
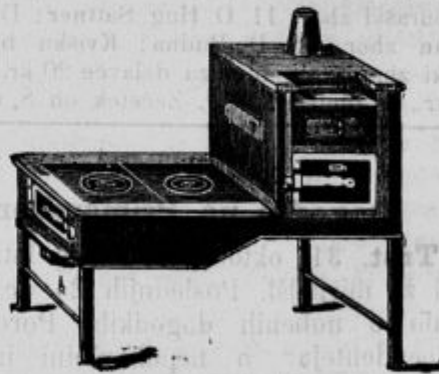
Zunanja naročila se takoj in vestno izvrše. Kar bi ne ugajalo, se radovoljno zamenja istotako se kupljeno blago radovoljno pošilja na dom ali na napovedani kraj.

Ceniki pošiljajo se na zahtevanje brezplačno in franko. 159 86

Kovači! Tu kupujete železo najceneje, pri pošteni vagi in prijazni postrežbi. Poskusite, in se bode te prepričali!

CARBOLINEUM!

Dunajska borza.

Dné 31. oktobra.		Dné 30. oktobra.	
Skupni državni dolg v notah	99 gld. 45 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	148 gld. 50 kr.
Skupni državni dolg v srebru	99 „ 45 „	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	147 „ 75 „
Avstrijska zlata renta 4%	123 „ 50 „	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 „ 75 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	98 „ 45 „	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	97 „ 30 „
Ogerska zlata renta 4%	122 „ 20 „	Tisne srečke 4%, 100 gld.	143 „ — „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	96 „ 75 „	Dunavske vravnave srečke 5%	128 „ 50 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1037 „ — „	Dunavsko vranavno posojilo l. 1878	107 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	381 „ 25 „	Posojilo goriškega mesta	— „ — „
London vista	124 „ 35 „	4% kranjsko deželno posojilo	67 „ 50 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	60 „ 97 1/2 „	Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	98 „ 70 „
20 mark	12 „ 20 „	Prijoritete obveznice državne železnice	219 „ 50 „
20 frankov (napoleonodor)	9 „ 90 „	južne železnice 3%	164 „ 25 „
Italijanski bankovci	46 „ 20 „	južne železnice 5%	129 „ — „
C. kr. cekini	5 „ 89 „	dolenjskih železnice 4%	98 „ 50 „
		Kreditne srečke, 100 gld.	196 gld. 50 kr.
		4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	141 „ 50 „
		Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 90 „
		Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 50 „
		Salmove srečke, 40 gld.	69 „ — „
		St. Genois srečke, 40 gld.	72 „ — „
		Waldsteinske srečke, 20 gld.	50 „ — „
		Ljubljanske srečke	24 „ 75 „
		Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	175 „ 25 „
		Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v. 3410	— „ — „
		Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	493 „ — „
		Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	104 „ 50 „
		Dunajskih lokal. železnice delniška družba	72 „ — „
		Montanska družba avstr. plan.	90 „ 60 „
		Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	173 „ 50 „
		Papirnih rubljev 100	138 „ — „

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za izgube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobitka.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kuranih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.